

УДК 338.24

JEL Classification Code: B41

Мартиненко В.П.

*доктор екон. наук, професор, ФММ,
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»*

Гальчик О.А.

*студентка УЕ-з71мп, ФММ, Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»*

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОЦІНКИ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

В статті головна увага приділена оцінці управління виробничою діяльністю підприємства. В процесі дослідження визначено ряд напрямів оцінки ефективності управління виробничою діяльністю: управління щодо використання основних виробничих фондів, трудових і матеріальних ресурсів, оборотних активів, а також здатність підприємства отримувати достатній прибуток. Ефективності використання основних виробничих фондів пропонується визначити за допомогою таких показників як фондівіддача, фондомісткість, коефіцієнти екстенсивного, інтенсивного та інтегрального використання обладнання. Ефективність використання трудових ресурсів можна визначити шляхом розрахунку продуктивності праці, трудомісткості продукції, виробітку, коефіцієнтів організації робочих місць, стабільності кадрів, плинності кадрів. Рівень ефективності використання матеріальних ресурсів запропоновано визначати такими показниками як матеріаломісткість продукції та матеріаловіддача. Оцінити організацію використання оборотних активів пропонується через розрахунок коефіцієнта оборотності оборотних коштів, коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості, коефіцієнта оборотності матеріальних запасів, показника відносного вивільнення оборотних коштів. Оскільки рентабельність можна розглядати як один із критеріїв якості управління саме виробничою діяльністю, для оцінки управління запропоновано використання наступних показників рентабельності: коефіцієнти рентабельності активів, основних фондів, власного капіталу, продажів, діяльності, продукції. Розрахунок даних показників дозволить в досить короткі терміни визначити наскільки ефективно управління виробничою діяльністю промислового підприємства і прийняти відповідне управлінське рішення щодо його успішного функціонування.

Ключові слова: виробнича діяльність; показники оцінки; ефективність; ринкове середовище.

Постановка проблеми. Функціонування промислових підприємств в сучасних економічних умовах потребує виваженої системи управління виробничою діяльністю, застосування якої дозволить суб'єкту господарювання бути конкурентоспроможним у нестійкому ринковому середовищі.

На даний час значна частина промислових підприємств характеризується недосконалістю системи управління виробничою діяльністю, що не дозволяє вирішувати проблеми забезпечення платоспроможності та фінансової стійкості, підвищення рівня прибутковості у перспективі. Відповідно, на даному етапі розвитку економіки доцільним є вирішення питання щодо оцінювання ефективного управління виробничою діяльністю, яке здатне забезпечити достатній рівень матеріально-технічного забезпечення виробничого процесу,

підвищити якість продукції за рахунок залучення капіталовкладень в технологічне оновлення виробництва та введення інновацій, розширити обсяги виробництва, а також сприятиме посиленню конкурентної позиції на ринку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На даний час багато питань, що пов'язані з оцінкою управління виробничою діяльністю, знайшли достатнє відображення як в зарубіжній, так і вітчизняній літературі. Зокрема, ці проблеми висвітлені у роботах Захаркіна Л.С., Кушвахи Р. А., Яценка О. І., Маркіної І. А., Темченка А. Г., Совицької Г.В., Прядка В. В. та інших. Проте, не зважаючи на численні дослідження, проблеми, пов'язані з оцінкою управління саме виробничою діяльністю на підприємствах в сучасних умовах розвитку економіки, потребують подальшого дослідження і опрацювання. Крім того, як зазначають науковці, в сформованій практиці результатом управління виробничою організацією прийнято вважати кінцевий результат виробничої діяльності. Однак в цьому результаті дуже складно виділити і оцінити працю представників менеджменту, тому до теперішнього часу не сформований єдиний підхід до оцінки ефективності управління виробничою діяльністю підприємства [1].

Метою дослідження є визначенні показників для проведення оцінки ефективності управління виробничою діяльністю на підприємстві.

Виклад основного матеріалу. Виробнича діяльність підприємства являє собою складний багатогранний процес, що охоплює техніку, технологію, організацію виробництва в усіх її різновидах і знаходиться в стані безперервної зміни і розвитку. У виробничій діяльності підприємства серед усіх його підприємницьких функцій головною функцією є виробництво, а збут виробленого продукту є наступним етапом, який повинен стати підґрунтям у отриманні прибутку і забезпеченні наступного циклу виробничої діяльності. Відповідно в основу методики оцінки ефективності управління виробничою діяльністю підприємства може бути покладений системний підхід за принципом: від оцінки роботи конкретних виконавців – до оцінки функціонування структурних підрозділів і організації в цілому. Ключовим моментом у процедурі оцінки виступає співвідношення використаних ресурсів і результатів виконаної роботи. Тому одним з напрямків методики повинна бути оцінка реалізованих управлінських рішень в сфері використання матеріальних і енергетичних ресурсів при управлінні виробництвом і здійсненням управлінських функцій [2].

Основне завдання в даному випадку полягає в оцінці керуючого впливу на сферу виробництва для забезпечення покращення виробничих показників. Критерії оцінки сучасного управління можуть мати як абсолютний, так і відносний характер. Особлива роль відводиться відносним показникам, які виступають основою для зіставлень результатів управління в одній виробничій організації з відповідними показниками управління в організації конкурентів [3]. Варто зазначити, що ефективність управління можна оцінити не тільки з економічних результатів роботи організації в цілому, а й за параметрами прийняття управлінських рішень відповідно до конкретних етапів даного процесу. При цьому без врахування впливу на організацію факторів зовнішнього навколишнього середовища не можна досягнути ефективності управління,

оскільки вона забезпечується постійною взаємодією представників менеджменту організації не тільки з внутрішнім, а й із зовнішнім навколишнім середовищем.

Як показало дослідження діяльності промислових підприємств, оцінити рівень управління виробничою діяльністю можна за допомогою показників використання основних виробничих фондів, трудових і матеріальних ресурсів, оборотних фондів, які представлені в табл.1.

Таблиця 1 – Основні показники оцінки управління виробничою діяльністю підприємства

Показник	Формула розрахунку	Характеристика
1	2	3
<i>Показники ефективності використання основних виробничих фондів</i>		
Фондовіддача	$F_v = \frac{Q}{\Phi_{\text{ср}}}$ де Q – обсяг продукції; $\Phi_{\text{ср}}$ – середньорічна вартість основних виробничих фондів.	Характеризує обсяг виробленої підприємством продукції у вартісних вимірниках одиницею основних виробничих фондів.
Фондомісткість	$F_m = \frac{\Phi_{\text{ср}}}{Q}$ де Q – обсяг продукції; $\Phi_{\text{ср}}$ – середньорічна вартість основних виробничих фондів.	Показує частку вартості основних фондів, що припадає на кожну гривню продукції, що випускається
Коефіцієнт екстенсивного використання обладнання	$K_{\text{екст.}} = \frac{t_f}{t_n}$ де, t_f – фактичний час роботи обладнання, t_n – нормативний час роботи обладнання.	Характеризує рівень використання обладнання на основі фактичного та нормативного часу його роботи.
Коефіцієнт інтенсивного використання обладнання	$K_{\text{інт.}} = \frac{P_f}{P_n}$ де P_f – фактична виробка продукції на підприємстві, P_n – нормативна виробка продукції на підприємстві і визначається на підставі паспортних даних обладнання	Показує, як використовується обладнання підприємства за виробничою потужністю. Знаходиться даний коефіцієнт як відношення фактичного обсягу випуску товарної продукції до виробничої потужності обладнання складального цеху
Коефіцієнт інтегрального використання обладнання	$K_{\text{інтег.}} = K_{\text{інт.}} * K_{\text{екст.}}$	Характеризує використання виробничого обладнання відразу і за часом і за потужністю.
<i>Показники ефективності використання праці (трудових ресурсів)</i>		
Продуктивність праці	$P = \frac{TP}{\text{Ч}}$ де TP – обсяг товарної продукції, тис.грн Ч – чисельність промислово-виробничого персоналу, чол.	Характеризує ефективність, витрат праці й визначається кількістю продукції, виробленої в одиницю робочого часу, або витратами праці на одиницю виробленої продукції, або виконаних робіт.
Трудомісткість продукції	$T_p = \frac{T}{Q}$ Де T – затрати робочого часу. Q – обсяг виробленої продукції;	Характеризує затрати часу на одиницю продукції (тобто зворотна величина виробітку).

Продовження табл. 1

1	2	3
Виробіток	$V = \frac{Q}{T}$ <p>де Q – обсяг виробленої продукції; T – затрати робочого часу.</p>	Виробіток – це кількість виробленої продукції за одиницю часу або кількість продукції, яка припадає на одного середньооблікового працівника або робітника за рік, квартал, місяць.
Коефіцієнт організації робочих місць	$K_{\text{орг.роб.місць}} = \frac{PM_{\text{п}}}{PM_{\text{з}}}$, де PM п. – кількість робочих місць згідно типового проекту, PM з. – загальна кількість робочих місць.	Використовується при оцінці відповідності типовим проектам наявної організації робочих місць у певному виробничому підрозділі підприємства
Коефіцієнт стабільності кадрів	$K_{\text{ст.кадрів}} = \frac{ЧП}{ЧС}$, де ЧП – чисельність працівників постійна, ЧС – чисельність працівників середньоспискова.	Характеризує рівень стабільності кадрових змін на підприємстві.
Коефіцієнт плинності кадрів	$K_{\text{пл.к.}} = \frac{(Ч.в.б.+Ч.п.д.)}{СЧ}$, де Ч. в. б. – чисельність працівників, які звільнені за власним бажанням, Ч. п. д. – чисельність працівників, які звільнення за порушення дисципліни, СЧ – середньооблікова чисельність працівників.	Характеризує відсоток тих працівників, кого звільнили з підприємства за певний період часу.
<i>Показники ефективності використання матеріальних ресурсів</i>		
Матеріаломісткість продукції	$M_m = \frac{M}{Q}$, де M – величина матеріальних витрат на загальний випуск товарної (валової, чистої) продукції; Q – обсяг виготовленої продукції.	Характеризує вартість витрат матеріальних ресурсів на одиницю виробленої продукції.
Матеріаловіддача	$M_m = \frac{Q}{M}$, де M – величина матеріальних витрат на загальний випуск продукції; Q – обсяг виготовленої продукції.	Характеризує ефективність використаних предметів праці, тобто показує, скільки вироблено продукції з одиниці витрачених матеріальних ресурсів (сировини, матеріалів, палива, електроенергії та ін.).
<i>Показники ефективності використання оборотних фондів</i>		
Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	$K_{\text{об}} = \frac{P}{OK}$, де P – вартість реалізованої продукції, грн.; OK – середній залишок оборотних коштів, грн.	Вимірює ефективність використання оборотних активів підприємства (грошових коштів, запасів товарів, виробничих запасів, дебіторської заборгованості).
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	$K_{\text{о.дз.}} = \frac{ЧВ}{\overline{ДЗ}}$, Де ЧВ – чиста виручка, $\overline{ДЗ}$ – середньорічна вартість дебіторської заборгованості.	Показує швидкість обертання дебіторської заборгованості підприємства за період, що аналізується, розширення або зниження комерційного кредиту, що надається підприємством.

Продовження табл. 1

1	2	3
Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	$K_{o.m.z.} = \frac{C/v}{\overline{BZ}}$ де C/v – собівартість реалізованої продукції; \overline{BZ} – середньорічна вартість виробничих запасів.	Показує число оборотів матеріальних запасів підприємства. Зниження цього показника свідчить про збільшення запасів, незавершеного виробництва або про зниження попиту на готову продукцію.
Тривалість обороту дебіторської заборгованості	$T_{o.d.z.} = \frac{365 \text{ днів}}{K_{o.d.z.}}$	Показує середній період погашення дебіторської заборгованості підприємства.
Показник відносного вивільнення оборотних коштів	$OK_{BT} = V_p \times (T_1 - T_0) / D$ де ОКвт – сума вивільнених оборотних коштів, грн; V_p – обсяг реалізованої продукції за розрахунковий період, грн; T_0 і T_1 – тривалість обороту відповідно в попередньому та розрахунковому періодах, днів.	Відображає пряме зменшення залишків оборотних коштів порівняно з їх нормативом (або із залишками попереднього періоду) при збереженні або підвищенні обсягів реалізації продукції за розрахунковий період.

Джерело: Складено автором за даними [3,4]

Таким чином, при збільшенні значення вищезазначених показників ми можемо говорити про високий рівень управління виробничою діяльністю промислового підприємства.

Окрім вищезазначених показників варто також виділити рентабельність. Даний показником комплексно характеризує ефективність діяльності підприємства. При його допомозі можна оцінити ефективність управління підприємством, оскільки отримання високого прибутку і достатнього рівня прибутковості багато в чому залежить від правильності і раціональності прийнятих управлінських рішень. Тому рентабельність можна розглядати як один із критеріїв якості управління саме виробничою діяльністю. За значенням рівня рентабельності можна оцінити довгострокове благополуччя підприємства, тобто здатність підприємства отримувати достатній прибуток на інвестиції.

Формули розрахунку та характеристику показників рентабельності розглянемо в табл. 2.

Джерелом інформації для аналізу рентабельності підприємства є форми фінансової звітності, а саме: Форма №1 «Баланс підприємства»; Форма №2 «Звіт про фінансові результати»; Форма №5 «Звіт про затрати на виробництво» [5].

Аналіз рівня рентабельності виробництва продукції допомагає виявити питання поліпшення структури виробництва на підприємстві, його спеціалізації, територіального розміщення, визначити ефективність виробництва тієї чи іншої продукції.

Отже, вищезазначені показники можуть бути використані для оцінки управління виробничою діяльністю суб'єкта господарювання.

Таблиця 2 – Основні показники рентабельності

Показники	Формула розрахунку	Характеристика
Коефіцієнт рентабельності активів	$K_{p.a.} = \frac{ЧП}{\bar{A}}$ <p>де ЧП – чистий прибуток; \bar{A} – середня величина активів підприємства</p>	Характеризує рівень прибутковості, який створюється всіма активами підприємства, що перебувають у його розпорядженні.
Коефіцієнт рентабельності основних фондів	$K_{p.o.f.} = \frac{\Pi}{\overline{ОЗ}}$ <p>де Π – річний прибуток підприємства; $\overline{ОЗ}$ – середньорічна вартість основних засобів.</p>	Вказує на частку прибутку підприємства, отриманого за рік, від вартості основних засобів.
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	$K_{p.вк.} = \frac{ЧП}{\overline{ВК}}$ <p>де ЧП – чистий прибуток підприємства; $\overline{ВК}$ – середня величина власного капіталу</p>	Характеризує рівень прибутковості власного капіталу вкладеного у підприємство і є показником інвестиційної привабливості суб'єкта господарювання.
Коефіцієнт рентабельності діяльності	$K_{p.d.} = \frac{ЧП}{ЧВ}$ <p>де ЧП – чистий прибуток; ЧВ – чиста виручка</p>	Характеризує ефективність господарської діяльності підприємства.
Коефіцієнт рентабельності продажів	$K_{p.п.} = \frac{\Pi}{ВР}$ <p>де Π – прибуток від реалізації продукції; В – виручка від реалізації</p>	Показує, яка питома вага прибутку в загальній сумі виручки від реалізації.
Коефіцієнт рентабельності продукції	$K_{p.п.} = \frac{\Pi}{С}$ <p>де Π – прибуток від реалізації продукції; С – собівартість реалізованої продукції</p>	Характеризує доходність від реалізації і показує на скільки гривень потрібно реалізувати готової продукції, щоб отримати 1 грн прибутку.

Джерело: Складено автором за даними [5]

Висновки. Таким чином, дослідження показало, що управління виробничою діяльністю має велике значення для суб'єкта господарювання, оскільки в сучасних умовах від ефективності даного процесу залежить результативність діяльності підприємства, а також фінансова незалежність. Оцінити ж управління виробничою діяльністю на підприємстві можна за допомогою запропонованої методики, яка включає показники ефективності використання основних виробничих фондів, трудових ресурсів, матеріальних ресурсів, оборотних фондів та рентабельності. Слід зазначити, що розрахунок даних показників дозволить в досить короткі терміни визначити наскільки ефективне управління виробничою діяльністю промислового підприємства і прийняти відповідне управлінське рішення щодо його успішного функціонування.

Список використаних джерел

1. Андрійчук В. Г., 2001. *Оцінка макро- і мікропараметрів економіки в контексті продовольчої безпеки України*, С. 61 – 65.
 2. Дем'яненко С. І., 2001. *Менеджмент виробничих витрат*, С. 264.
 3. Коробов М. Я., 2001. *Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств*, С. 378.
 4. Базилінська О.Я. 2011. *Фінансовий аналіз: теорія та практика*, С. 398.
 5. Довбня С.Б., 2014. *Методичні особливості показників рентабельності та розробка їх класифікації*, С. 94 – 97.
-

Мартыненко В. П.

доктор экономических наук, профессор, ФММ, КПИ им. Игоря Сикорского

Гальчик О.А.

студентка ФММ, КПИ им. Игоря Сикорского

МЕТОДИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ОЦЕНКИ УПРАВЛЕНИЯ ПРОИЗВОДСТВЕННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ ПРЕДПРИЯТИЯ

В статье основное внимание уделено оценке управления производственной деятельностью предприятия. В процессе исследования определен ряд направлений оценки эффективности управления производственной деятельностью: управление по использованию основных производственных фондов, трудовых и материальных ресурсов, оборотных активов, а также способность предприятия получать достаточную прибыль.

Эффективности использования основных производственных фондов предлагается определить с помощью таких показателей как фондоотдача, фондоемкость, коэффициенты экстенсивного, интенсивного и интегрального использования оборудования. Эффективность использования трудовых ресурсов можно определить путем расчета производительности труда, трудоемкости продукции, выработки, коэффициентов организации рабочих мест, стабильности кадров, текучести кадров. Уровень эффективности использования материальных ресурсов предложено определять таким показателям как материалоемкость продукции и материалоотдача. Оценить организацию использования оборотных активов предлагается через расчет коэффициента оборачиваемости оборотных средств, коэффициента оборачиваемости дебиторской задолженности, коэффициента оборачиваемости материальных запасов, показателя относительного высвобождения оборотных средств. Поскольку рентабельность можно рассматривать как один из критериев качества управления именно производственной деятельностью, для оценки управления предложено использование следующих показателей рентабельности: коэффициенты рентабельности активов, основных фондов, собственного капитала, продаж, деятельности, продукции.

Расчет данных показателей позволит в достаточно короткие сроки определить насколько эффективное управление производственной деятельностью промышленного предприятия и принять соответствующее управленческое решение по его успешного функционирования.

Ключевые слова: производственная деятельность; показатели оценки; эффективность; рыночная среда.

V.P. Martynenko

*Doctor of Economics, Professor, Department of Economics and Business
Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute*

O.A. Halchik

Student FMM, Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute

METHODICAL SUPPORT OF AN ESTIMATION OF MANAGEMENT BY INDUSTRIAL ACTIVITY OF THE ENTERPRISE

In the article the main attention is paid to the assessment of the management of the production activities of the enterprise. In the course of the research, a number of areas for assessing the effectiveness of management of production activities: management of the use of basic productive assets, labor and material resources, current assets, as well as the ability of the enterprise to obtain sufficient profit.

It is proposed to determine the effectiveness of the use of fixed assets by indicators such as capital productivity, capital intensity, coefficients of extensive, intensive and integral use of equipment. The effectiveness of the use of labor can be determined by calculating labor productivity, labor complexity of production, output, coefficients of job organization, personnel stability, staff turnover. The level of efficiency of the use of material resources is proposed to be determined by indicators such as the material capacity of products and material returns. The estimation of the organization of the use of current assets is proposed through the calculation of the turnover rate of working capital, the coefficient of turnover of accounts receivable, the coefficient of turnover of material stocks, the indicator of relative release of working capital. Since profitability can be considered as one of the criteria for managing quality precisely by production activity, the use of the following indicators of profitability has been proposed for management assessment: return on equity ratios, fixed assets, equity, sales, activities, products.

Calculation of these indicators will allow in a fairly short time to determine how effective the management of the industrial activities of the industrial enterprise and take the appropriate management decision for its successful functioning.

Keywords: production activities; performance indicators; efficiency; market environment.

Мартиненко В.П.
smartynenko@ukr.net
Гальчик О.А.
olyagalchik@i.ua

УДК 336.67:336.63

JEL Classification Code: M 141

Підлісна О.А.

*кандидат технічних наук, доцент кафедри економіки та підприємства
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»*

Саліх Х. М. А.

*студент ФММ, Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»*

УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОВІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

У статті виконано теоретичний аналіз економічної сутності прибутковості підприємств у сучасних умовах господарювання. Показано, що поняття прибутку в міру розвитку економічної теорії постійно змінювалося і ускладнювалося. Аналіз сучасної економічної літератури також свідчить про відсутність єдиного розуміння поняття прибутку.

В умовах ринкових відносин головним критерієм оцінки ефективності діяльності будь-якого підприємства є його прибутковість і рентабельність. Зазначено, що практика зарубіжних підприємств збагачена багатьма методиками аналізу фінансових результатів і формує істему додаткових показників оцінки прибутковості підприємств, таких як номінальний прибуток, реальний прибуток, мінімальний прибуток, недоотриманий прибуток а також потік готівки, валове і чисте самофінансування. В умовах швидкого розвитку науки і технологій, автоматизації та контролю процесу, поширення Internet технологій сформована нова система інструментів, які на різних етапах розвитку світової економіки дозволяють отримувати прибуток за навіть несприятливих зовнішніх умов

У роботі визначено фактори впливу на прибутковість підприємств та обґрунтовано управління ними з використанням факторної моделі розвитку. Визначено заходи для підвищення рівня прибутковості підприємств та послідовність їх впровадження.

Ключові слова: прибуток; прибутковість підприємства; фактори впливу на прибутковість підприємства; заходи підвищення прибутковості підприємства.

Постановка проблеми. В умовах активних змін ринкового середовища зростає відповідальність і самостійність організацій в прийнятті та реалізації рішень з метою забезпечення ефективності їх діяльності. Ефективність різних напрямків діяльності організації (виробничої, інноваційної, фінансової, маркетингової та ін.) виражається в конкретних фінансових результатах. Загальним з даних результатів є прибуток, саме він забезпечує різнобічний розвиток організації. Облік фінансових результатів дозволяє відобразити зміни у власному капіталі підприємства, організації, установи в результаті фінансово-господарської діяльності за певний відрізок часу.

У зв'язку з цим особливу увагу в процесі своєї діяльності підприємствам необхідно приділяти визначенню власного фінансового результату, що вимагає повного врахування всіх факторних ознак, що впливають на формування прибутку. Тому кожному суб'єкту доцільно проводити глибокий аналіз джерел, методів формування прибутку і застосовувати сучасні методи управління ним для визначення обґрунтованого і ефективного рішення з максимізації прибутку.

Для оцінки ефективності діяльності будь-якого підприємства застосовують такі критерії, як прибутковість і рентабельність. Показники рентабельності більш повно, ніж прибуток, характеризують підсумкові результати господарювання, тому що їх величина відображає співвідношення ефекту з вкладеним капіталом або спожитими ресурсами. Наукова думка намагається знайти сучасні інструменти оцінки прибутковості підприємства, які б базувалися на оперативності, зручності застосування, прийнятному «інтерфейсі» і глибокому розкритті сутності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Прибуток є показником, що характеризує абсолютну ефективність діяльності організації. Зростання прибутку створює фінансову базу для самофінансування, розширеного відтворення, рішення проблем соціально-економічного розвитку організації і матеріального заохочення персоналу. Аналіз сучасної економічної літератури свідчить про відсутність єдиного розуміння поняття прибутку. Так О.О. Третьякова формує традиційне розуміння прибутку як перевищення доходів від продажу товарів і послуг над витратами на виробництво і продаж цих товарів і послуг. Н.Б. Клишевич, Г.В. Савицька, Н.Н. Селезнева притримуються думки, що це певна частина чистого доходу, а Д.С. Моляков визначає прибуток як грошовий вираз частини вартості додаткового продукту. Такі різні підходи до прибутку формують різні методи оцінки прибутковості підприємства.

Прибутковості підприємства приділяється значна увага з боку Міністерства фінансів України, Міністерства економіки, що знаходить своє відображення у законах, постановах та інструкціях. У вирішенні питання велику участь приймають науковці, такі як Бланк І.А., Кодацький В.П., Бондар Н.М., Семенов Г.А., Шлійко А.В., Пасічник В.Г., Манів З.О., Луцький І.М., Гетьман О.О., Блонська В.І., Васильців Т.Г., Гринкевич С.С. та ін.

Метою статті є дослідження особливостей формування та аналізу прибутковості підприємства в сучасних умовах господарювання. А також визначення сучасних методів управління нею.

Для досягнення поставленої мети були виконані наступні завдання: розкрито теоретичні аспекти прибутковості, її значення і основні показників оцінки; досліджено світовий досвід оцінки та управління прибутковістю; систематизовано сучасні методи управління прибутковістю.

Методологія дослідження. Методологічною основою проведеного дослідження стали фундаментальні положення економічної теорії, праці відомих вчених з економічних та організаційних проблем забезпечення прибутковості підприємств. В процесі розгляду поставлених питань було застосовано історичний та логічний методи, які використовувалися для дослідження еволюції проблеми та послідовності її вирішення. Абстрактно – логічний метод полягав в теоретичному узагальненні та побудові логіко-структурних схем.

Результати дослідження. Результативним елементом прибутковості підприємства є маса і норма прибутку, які становлять потужний важіль динамічного розвитку виробництва. Дослідження показали, що проблематика прибутковості підприємства охоплює питання виникнення прибутку в процесі